

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-471-9-39>

**HENRY GANT'S CONTRIBUTION TO THE THEORY
AND PRACTICE OF MANAGEMENT:
FROM HISTORY TO THE PRESENT**

**ВКЛАД ГЕНРІ ГАНТА В ТЕОРІЮ ТА ПРАКТИКУ
УПРАВЛІННЯ: ВІД ІСТОРІЇ ДО СУЧАСНОСТІ**

Генрі Лоуренс Гант відомий американський інженер і визнаний спеціаліст з менеджменту, який прославився своїми розробками в сфері наукового менеджменту. Науковий менеджмент, також відомий як тейлоризм – його головним завданням було підвищення продуктивності праці робітників. Це була спроба максимізувати економічну ефективність на заводах та в цехах за рахунок мінімізації витрат, які виникали через неефективно налагоджену працю робітників. Це був період, коли менеджмент затвердився і як самостійна наука, і як форма професійної діяльності [1].

Генрі Гант зробив значний вклад в розвиток науки та практики управління, результати його діяльності й досі не втратили своєї актуальності та використовуються в сучасному менеджменті. Він активно використовував в оперативному управлінні графічні методи, відомі нині як «діаграма Ганта». Гант розробив відоме виробниче календарне планування на сучасній технічній основі, приділяв велику увагу соціальним аспектам бізнесу і менеджменту. Г. Гант розробив власну систему завдань і премій, згідно якої робітникам нараховувалася премія додатково до регулярної щоденної оплати у разі дотримання інструкцій і виконання своїх завдань у межах встановленого часу. Майстрам, як і робітникам, нараховувалися преміальні, крім того передбачалася винагорода за раціоналізаторські пропозиції, завдяки яким підвищувалася продуктивність праці. Гант виявив зв'язок між якістю управління та заохоченням робітників, він запропонував систему бонусів, які отримували працівники за якісну та вчасно виконану роботу, що сприяло підвищенню продуктивності праці та підвищенню кваліфікації співробітників. Розмірковуючи про комерційні інтереси підприємців, Гант дійшов висновку про соціальну відповідальність бізнесу, вважаючи, що його завдання полягає насамперед у покращенні добробуту суспільства [2; 3].

Однак, перш за все, Генрі Гант відомий розробкою діаграм, які отримали його ім'я – діаграма Ганта та широко використовуються в

управлінні підприємством. Вони демонструють процес виконання завдань, сприяють здійсненню контролю, фіксують просування управлінських і виробничих планів на різних етапах виконання.

Діаграма Ганта є невід'ємним інструментом управління проектами. Вона необхідна для планування, координації та відстеження конкретних завдань у рамках проекту. Основний компонент діаграми Ганта – горизонтальна тимчасова шкала, на якій відображаються окремі завдання проекту, їх тривалість та взаємозв'язки. В умовах сучасного бізнесу, де швидкість та ефективність відіграють ключову роль, цей інструмент став незамінним помічником. Він допомагає чітко планувати завдання, розподіляти ресурси та відслідковувати прогрес. Він дає безліч переваг та можливостей для покращення ефективності та контролю. Діаграма ілюструє час початку та завершення різних завдань і фаз проекту. Завдання зазвичай відображаються у вигляді горизонтальних смуг уздовж шкали часу. Довжина кожної смужки відповідає тривалості завдання, яке вона представляє. Особливо цінною робить її здатність показувати зв'язки залежностей між завданнями, даючи чітке уявлення про порядок, у якому завдання потрібно виконати. Діаграма пропонує простий та зрозумілий спосіб миттєво побачити, що потрібно зробити, ким і коли, що робить її вагомим інструментом для успішного планування та виконання проекту [4].

Визначимо з якою метою використовують діаграми Ганта в управлінні [5]:

1. Планування та контроль термінів виконання проекту. Використання діаграми допомагає встановити терміни для кожного завдання та контролювати їх виконання відповідно до плану. Це дозволяє менеджерам бачити загальну картину часових рамок та відслідковувати, наскільки проект йде за планом чи відстає від графіка.

2. Візуалізація виконання проекту. Діаграми Ганта надають наочне уявлення про те, які завдання виконуються, які завершені або ще потрібно виконати. Візуальне відображення завдань та їхнього прогресу допомагає членам команди швидко зрозуміти поточний статус проекту та визначити, на якому етапі знаходиться кожне завдання.

3. Виявлення та усунення проблем. За допомогою діаграм Ганта можна легко визначити вузькі місця та потенційні проблеми, які можуть затримати виконання проекту. Раннє виявлення проблем дозволяє вживати превентивних заходів, перерозподіляти ресурси або коригувати графік для мінімізації затримок.

4. Оптимізація використання ресурсів. Діаграми Ганта допомагають планувати та розподіляти ресурси, такі як персонал, обладнання, фінанси на завданнями проекту. Ефективний розподіл ресурсів дозволяє уникнути перевантаження одних співробітників та нестачі інших, що сприяє раціональнішому використанню наявних коштів.

5. Розподіл обов'язків між членами команди. На діаграмі чітко видно, хто відповідає за завдання, які завдання виконуються паралельно. Ясний розподіл обов'язків покращує командну роботу та допомагає кожному члену команди розуміти свою роль та внесок у проект.

6. Підвищення ефективності роботи. Завдяки структурі та наочності діаграми Ганта, команди можуть працювати більш скоординовано та ефективно. Спрощення комунікації та покращення планування допомагають скоротити час виконання завдань та підвищити загальну продуктивність команди.

Діаграми Ганта залишаються незамінним інструментом для планування та управління проектами в сучасному менеджменті. Їх наочність і простота сприяють ефективній координації завдань, контролю термінів та управлінню ресурсами. Вони допомагають командам краще орієнтуватися у складних проектах та успішно досягати поставлених цілей.

Література:

1. Усіченко І., Мироненко М., Лисенко Т. Історія розвитку менеджменту: від давніх часів до наших днів. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 59. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-134>

2. Менеджмент і адміністрування: в 2 ч. Ч. 1. Історія менеджменту. Теорія організацій: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / [О. В. Басва, Л. В. Лазоренко, Н. І. Новальська та ін.]; за ред. О. В. Басвої, Н. І. Новальської. Київ: ДП “Вид. дім “Персонал”, 2017. С. 336.

3. Волкова А.В., Котвіцька А.А., Кубарева І.В. Менеджмент: історичний огляд становлення науки. *Збірник наукових праць співробітників НМАПО ім. П. Л. Шупика*. 2012. Вип. 21(4). С. 578–585.

4. What Is A Gantt Chart? The Ultimate Guide URL: <https://www.forbes.com/advisor/business/software/what-is-a-gantt-chart/> (дата звернення 20.09.2024)

5. Діаграма Ганта: сутність та нюанси використання URL: <https://tra.cy/uk/blog/gantt-chart> (дата звернення 20.09.2024)